

Příloha 6: Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Fakulta sportovních studií
Habilitační obor Kinantropologie

Uchazeč PhDr. Piotr Oleśniewicz, Ph.D.
Pracoviště prorektor Vysoké školy řízení, Wrocław, Polsko
Habilitační práce *School tourism as a form of participation in physical education*

Oponent doc. PaedDr. Janka Peráčková, PhD.
Pracoviště FTVŠ UK Bratislava

Text posudku:

V súčasnej dobe, dobe uplatňovania reforiem v školstve, v dobe zmien sociálneho života spoločnosti, ktorý sa odráža aj v sociálnom živote žiakov školy sa vyžaduje od učiteľov, aby sa neustále zamýšľali, analyzovali, hodnotili a korigovali svoje pôsobenie vo výchovno-vzdelávacom procese a tento skvalitňovali nielen kvôli sebe, ale hlavne kvôli žiakom, pretože ciele na vyučovanie sa vždy musia vytyčovať na základe stavu svojich žiakov. Keď sa niekde povie inovácia vyučovacieho procesu, obyčajne sa to premietne do zavádzania informačno-komunikačných technológií do vyučovania. V školskej telesnej výchove sa to nevyklučuje, no každý si uvedomuje, že tu ide o činnostné vyučovanie a inovácia v ňom, v dnešnej dobe pohodlnej mládeže, musí smerovať k motivácii, k vytváraniu a udržiavaniu záujmu žiakov o telovýchovné aktivity, ktoré žiakom vyučovací proces ponúka.

Jednou z možností je aj turizmus, ktorý je organizovaný školou v rôznych, menej bežných, organizačných formách. Poznatky na túto tému nám ponúka predkladaná habilitačná práca pána Piotra Oleśniewicza, Ph.D.

Habilitačná práca je vo forme vedeckej monografie, ktorá bola pred vydaním recenzovaná tromi posudzovateľmi, čím sa pre mňa zjednodušilo hodnotenie formálnej stránky práce.

Práca je napísaná na 197 stranách. Štruktúra práce kopíruje štruktúru vedeckej práce, no chýba v nej podstatná kapitola a to je cieľ, hypotézy a úlohy pre túto vedeckú prácu. Posúdenie splnenia cieľa, potvrdenia alebo vyvrátenia hypotéz a posúdenie splnenia úloh nie je z mojej strany možné.

Môžem sa vyjadriť ku kvalite napísanej práce a aj k aktuálnosti riešenia témy. Zavádzanie niečoho nového, alebo inak ako bolo doposiaľ, aby to bolo moderné, podnetné, zaujímavé a zvýšilo atraktivnosť pre žiakov a dosiahlo aj skvalitnenie vyučovacieho procesu na základe vedeckých poznatkov získaných z prieskumov je aj obsahom tejto práce a riešenou otázkou sú možnosti turistiky v škole ako súčasť telesnej výchovy v povinnom aj nepovinnom vyučovaní, ďalej príprava študentov Akademii Vychovania Fizycznego pre potreby vyučovania tohto obsahu a predstavy žiakov poľských škôl o osobnostných vlastnostiach učiteľa, ktorý by mal školský turizmus vyučovať a tiež štruktúra ich voľnočasových aktivít. Každá práca, ktorá prináša novosť, progresívnosť a profesionalitu s vplyvom na rozvoj žiaka, na prepájanie obsahu vyučovania so životom, ktorý bude po skončení školy bežným životom žiaka (potom už dospelého jedinca) je aktuálna a v pedagogickej literatúre vítaná.

Práca je napísaná v anglickom jazyku a vďaka prekladateľskej firme AD VERBUM a Iwone Kresak je to príjemné čítanie s jasnou štylistikou. Táto monografia je kvalitne napísaná a využíva 79 literárnych prameňov, ktoré sú v nemeckom, anglickom, talianskom a hlavne v poľskom jazyku, ktorý je materinským jazykom predkladateľa habilitačnej práce. Každý literárny prameň, ktorý je citovaný v texte práce a uvedený ako skrátený bibliografický odkaz v poznámke pod čiarou je aj v zozname bibliografických odkazov. Zapísaná citácia, ktorá predstavuje použitie sekundárneho informačného zdroja je trochu zvláštna, nie priamo v texte, z ktorého diela to je, ale odkiaľ je citácia sa dozvedáme až z citácie pod čiarou (týka sa to autorov: Bar and Doliński, Przeclawski, Łobożewicz, Hunziker and Krapf, Bernecker). Literárne pramene zaznamenané v bibliografických odkazoch a využívané v práci sú obsahovo vhodné a z časového hľadiska postihujú najnovšie poznatky, pretože väčšina prameňov je z rokov po roku 2000.

V prehľade riešenej problematiky sa mi v 2. kapitole o turizme v školských programoch žiadalo možno viac výsledkov z vedecky podobných prác alebo príklady dobrej praxe.

Tretia kapitola, ktorá pojednáva o metodike je absolútne nepostačujúca. Ak by bola táto kapitola dôkladne prepracovaná, nielen ako teoretický vstup pre využívané metódy získavania výskumných údajov, potom by nemuseli byť stále opakované údaje o výskumných súboroch, o sledovaných charakteristikách, pretože niekde to bolo mátauce. Čitateľ potom nevie, koľko súborov bolo vlastne vo výskumoch využitých, či je to ten istý súbor, alebo ide o iný súbor. (Čím sa líši súbor zo strany 80 oproti súboru zo strany 151?). (Súbor 114 študentov zo str. 41 sú z prvého ročníka AWF, ktorí absolvovali 30 hodín kurzu turistiky a vykonali skúšku, súbor 125 študentov zo str. 72 sú z prvého ročníka druhého stupňa AWF, ktorí absolvovali 30 hodín kurzu turistiky a vykonali skúšku. Pýtam sa: „Kedy je kurz turistiky? Naozaj ide o dva rozdielne súbory?). Ktorý súbor bol pre získanie jedných údajov, ktoré súbory boli pre získanie iných údajov, chýba mi celá postupnosť a organizácia výskumu, celé znenie dotazníkov využitých vo výskume.

Autor sa k riešeniu danej témy postavil kreatívne a popisuje ju z rôznych uhlov pohľadu, čo je na jednej strane pozitívne, ale na druhej strane sa potom veľmi opakujú dané skutočnosti (napr. stále opakovania údajov o výskumných súboroch, už som písala, že to malo byť v kapitole metodika, ďalej tie isté opakujúce sa údaje – tabuľka 1 a obrázok 41, tabuľka 2 a obrázok 43, identické obrázky – obr. 14 a 21, obr. 16 a 22, sledované pozitívne a negatívne charakteristiky učiteľa školského turizmu sa opakujú na stranách 81, 133, 169). Autor dospieva k tým istým výsledkom, len sú napísané trochu inými slovami. Autor zužitkoval získané údaje, pričom raz ich prezentoval v tabuľkovej forme s absolútnymi hodnotami získaných bodov, inokedy v grafoch v percentách, alebo hodnotách mediánu, no konečný výsledok je stále rovnaký, čo sme sa dozvedeli už v prvej výsledkovej kapitole, to nám autor potom potvrdzuje v ďalších kapitolách. Podkapitola 4.4 prináša niečo nové.

V podkapitole 4.2 autor porovnáva neporovnateľné. Ako sa môže porovnávať významnosť predmetov pre študentov jedného študijného programu (AT) s významnosťou úplne iných predmetov pre študentov druhého študijného programu OLT?

Podkapitola 4.6 je absolútne zbytočná, pretože všetky informácie sú znovu interpretované v podkapitole 4.7 len v trochu zmenenom (zväčšenom) vizuálnom zobrazení a výsledky sú trochu inak verbálne prezentované, ale tie isté. Názov

podkapitoly 4.8 podľa mňa nezodpovedá obsahu kapitoly. Časť z nej (str. 151-155) mala byť súčasťou metodiky (v charakteristike súborov), ďalšia časť je štruktúra voľnočasových aktivít, pričom je tam v položkách minimálne zisťovanie toho, čo je obsahom výskumu, a to školská turistika. Niektoré položky sú nejednoznačné a pochybujem o správnych odpovediach zobrazených na obr. 78 a 79. Ako má žiak odpovedať na otázku, keď bol v zahraničí pri mori alebo v zahraničí v horách, keď sú tam len možnosti: – v zahraničí, – v pri mori, – v horách. Prečo je tam zaradená táto podkapitola, aký vzťah má väčšia časť podkapitoly k plneniu riešenia monografie – školský turizmus ako forma participácie v telesnej výchove?

V práci je ťažko nájsť nejakú gramatickú chybu, ale nájde sa niekoľko preklepov a tu píšem aj niektoré ďalšie chyby, ktoré sa v práci vyskytujú:

- Str. 36 – twice a week (2 school lesson hours – čo je nezmysel) – stačí (2 lessons).
- Namiesto pedagogical apprenticeship využívať slovné spojenie teacher training, alebo teaching practice, čo znamená pedagogickú prax tak, ako ju my poznáme.
- Ak sa veta začína „On the other hand...“, tak niekde predtým sa musí veta začínať „On the one hand...“ ide o idiomatické väzby, ustálené spojenia.
- Str. 63 a 66 – v názve obrázka je chyba, namiesto skratky OLT je tam skratka LTO a tiež je táto chyba aj v texte na str. 68.
- Str. 69 – nesúhlasím s tvrdením v strede strany, že motívom voľby špecializácie štúdia pre študentov Active Tourism je toto vyjadrenie: „They (students of AT) prefer conducting active tourism and the role of tour leaders“, keď obrázok 9 jasne deklaruje niečo iné (tour leader iba 5%, no príležitosti k návštevám Európy a sveta sú 28%).
- Str. 116 súbor má tvoriť počet 102 nie 103 pretože je to $60+42=102$. Je to ten istý súbor ako v podkapitole 4.7 str. 124?
- Str. 120 – na konci 1. odseku je potrebné zvýrazniť a dodať k slovíčku higher (že záujem o turistiku v hodinách telesnej výchovy je vyšší), že však stále neprevyšuje záujem mužov o športové zameranie vyučovacích hodín, pretože v nadväznosti na prvú vetu odseku by sa mohlo zdať, že je vyšší ako záujem o hodiny so športovým zameraním.
- Str. 135 obr. 66, str. 137 obr. 68 – diskrepancia v názve obrázka a jeho označení na obrázku – v názve obrázka ide o žiakov z 3. ročníka, v označení na obrázku je, že sú to žiaci z 1. ročníka.
- Tiež sa mi zdá zvláštne, že sa zrazu na str. 137-140 zjavia akési odmietnutia hypotéz, keď žiadne neboli vytýčené.
- Podkapitola 4.8 hovorí úplne o niečom inom a zrazu (na str. 164 a ďalej) sa tam zjavia na obrázkoch 86 a ďalších korelácie, pričom nie je zrejmé aké údaje sa vzali do korelácie (tie zo strán 126-132, čo je podkapitola 4.7?).

Autor v práci ponúkol nové poznatky, nové východiská pre ďalšie výskumy, ako v záveroch naznačuje, a dúfam, že tento oponentský posudok mu pomôže pozrieť sa na

spracovanie aj z pohľadu iných čitateľov a zamerať sa aj na požiadavky, ktoré som tu prezentovala ako určité pripomienky alebo chyby.

Za najväčšie pozitívum práce považujem závery, ktoré sú excelentne napísané a svedčia o výbornej schopnosti zvýraznenia podstatného, poukázanie na detaily výskumu, ale v konečnom dôsledku k zovšeobecneniu a zdôrazneniu prínosu tohto výskumu.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

Otázky pre autora:

1. S ktorou definíciou turizmu a turistického pohybu (WTO – str. 21, Przeclawski – str. 21, The International Academy of Tourism at Monte Carlo – str. 26) sa stotožňujete najviac a prečo?
2. Študenti uvádzali nesprávne odpovede (str. 51 a 52) ohľadom povinných dokumentov k organizácii výletov a tiež, kto môže byť koordinátorom výletov. Sú im tieto skutočnosti vysvetľované na vyučovaní v obsahu predmetu „Kurz turistiky“ a sú aj požiadavkou na skúšku z tohto predmetu? Odkiaľ mali vedieť správne odpovede?
3. Je to pravda a ak áno ako si vysvetľujete, že 42% zo študentov navštevujúcich študijný program „Active Tourism – AT“ nevykonávajú žiadnu turistickú aktivitu ako to uvádza obrázok 11?
4. Dostávajú absolventi AWF nejaký certifikát, že sú oprávnení byť koordinátorom, turistickým sprievodcom, turistickým vodcom, trénerom alebo inštruktorom turistiky? Čím vlastne sú z týchto možností, ktoré boli zahrnuté aj do otázky, ktorej položky sú na str. 51 text pod obrázkom 4, resp. strana 108 text pod obrázkom 47?
5. Pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti učiteľa, ktorý bude viesť hodiny školského turizmu boli prezentované z vyjadrení žiakov a žiačok stredných škôl aj z vyjadrení študentov AWF. Neporovnávali Ste tieto vyjadrenia s vyjadreniami z iných pedagogických výskumov na pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti učiteľa vo všeobecnosti resp. učiteľa telesnej výchovy. Myslíte si, že by tam boli veľké diferencie?

Veľmi ma teší, že som sa zoznámila s touto prácou.

Závěr

Habilitační práce PhDr. Piotra Oleśniewiczze, Ph.D. „*School tourism as a form of participation in physical education*“ **splňuje** požiadavky standardne kladené na habilitační práce v oboru Kinantropologie.

V Bratislave dne: 30. 9. 2012

doc. PaedDr. Janka Peráčková, PhD.